

Ekonomická krize a cestovní ruch v České republice

Ing. Jaromír Beránek

Mag Consulting, s.r.o.

Kde se krize objevila?

- ❑ vznik krize v USA
- ❑ 1. zmínka o krizi:
 - Alan Greenspan (bývalý předseda Fedu) – duben 2008
- ❑ SPECIFIKA KRIZE:
 - nevznikla z nadvýroby
 - vznik v bankovním sektoru (půjčky a hypotéky, které nebyly podloženy reálnou hodnotou) – hypoteční krize
 - 1. velká krize v moderním globalizovaném světě (nové komunikační technologie, rychlé tempo rozšíření do celého světa, vliv médií)

Počátek krize v cestovním ruchu

- 1. pokles příjezdů zahraničních turistů 2. čtvrtletí 2008

v tis.		2008				2009				2010	
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Příjezdy	celkem	2 500	3 371	4 361	2 603	2 198	3 091	4 259	2 435	2 210	3 097
	mezir. Index	107,4	99,6	96,6	95,1	87,9	91,7	97,7	93,6	100,5	100,2
Přeno- cování	celkem	7 997	9 659	14 332	7 294	7 020	8 884	13 997	6 759	6 936	8 807
	mezir. Index	104,3	95,8	94,4	92,3	87,8	92	97,7	92,7	98,8	99,1

zdroj: ČSÚ

Rok 2009 ve světě

- POKLES MEZINÁRODNÍCH PŘÍJEZDŮ
 - ✓ meztiročně o cca 4,2 %
 - ✓ z 919 mil. na 880 mil. osob

zdroj: UNWTO

Mezinárodní turistické příjezdy

REGION	MEZINÁRODNÍ PŘÍJEZDY TURISTŮ (v mil.)		ROČNÍ ZMĚNA (v %)	
	2008	2009	2008/07	2009/08
SVĚT	919	880	1,8	-4,2
EVROPA	487,2	459,7	0,1	-5,7
ASIE A PACIFIK	184	181,2	1,6	-1,6
AMERIKA	147,8	140,6	3,6	-4,9
AFRIKA	44,3	45,8	4,6	3,3
STŘEDNÍ VÝCHOD	55,6	52,9	11,3	-4,9
ČR	6,649	6,032	-0,4	-9,3

První pololetí 2010 ve světě a ČR

- RŮST MEZINÁRODNÍCH PŘÍJEZDŮ
 - ✓ meziročně o cca 6,9 %
- RŮST PŘÍJEZDŮ NEREZIDENTŮ V ČR
 - ✓ meziročně o cca 3,7 %

Středomoří

- ❑ rok 2009:
 - pokles počtu příjezdů o 6,8 mil. návštěvníků tj. 3,8 %
- ❑ hotely:
 - nízká prodejní cena ubytování i mimo CK
- ❑ nízkonákladové aerolinky:
 - zaměření na středomořské destinace

CR versus automobilový průmysl

Rok 2009

- Automobilový průmysl
 - počet pracovníků: 120 000
 - propuštěných vlivem krize: 19 000
- Cestovní ruch
 - počet pracovníků: 240 000
 - propuštěných vlivem krize: 5 000

Rok 2010

- Cestovní ruch **-25 000** pracovníků

HDP a zaměstnanost

2. čtvrtletí 2010

- **HDP 2.Q 2010 mezir. nárůst + 2,4 %**
 - proti 1.Q růst + 0,9 %
 - pololetí úhrnem růst + 1,7 %
 - růst zpracovatelského průmyslu, dopravy, tržních služeb
- **Zaměstnanost 2.Q mezir. pokles – 1%**
 - proti 1.Q vyšší o + 0,1 %

Dlouhodobé trendy

- podíl cestovního ruchu na HDP ČR 2003 - 2008

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008
podíl CR na HDP	3,4 %	3,6 %	3,2 %	3,0 %	2,8 %	2,8 %

Zdroj: ČSÚ

Předpokládaný podíl CR na HDP ve vybraných zemích

	2010	2020
☐ Řecko	15,5 %	17,3 %
☐ Španělsko	15,3 %	14,6 %
☐ Itálie	9,4 %	10,2 %
☐ Egypt	13 %	13,7 %
☐ Tunisko	16,1 %	15,9 %
☐ Maroko	14,1 %	16,7 %
☐ ČR	2,7 %	2,5 %

zdroj: WTTC

zdroj: MAG CONSULTING

Příjezdy do HUZ v ČR

rok	Σ	rezidenti	nerezidenti
● 2004	12 220 tis.	6 158 tis.	6 061 tis.
● 2005	12 362 tis.	6 025 tis.	6 336 tis.
● 2006	12 725 tis.	6 289 tis.	6 435 tis.
● 2007	12 961 tis.	6 281 tis.	6 679 tis.
● 2008	12 836 tis.	6 185 tis.	6 653 tis.
● 2009	11 986 tis.	5 953 tis.	6 032 tis.

Zdroj: ČSÚ

Příjezdy do HUZ v ČR 2009/2008

(tis.)	2008	2009	Index
Celkem	12 836	11 986	93,4
z toho			
cizinci	6 649	6 032	90,7
domácí	6 186	5 954	96,2
% podíl cizinců	51,8	50,3	.
% podíl domácích	48,2	49,7	.

Zdroj: ČSÚ

Počty přenocování v HUZ ČR

rok	nerezidenti	rezidenti
● 2004	18 980 tis.	21 800 tis.
● 2005	19 595 tis.	20 725 tis.
● 2006	20 090 tis.	21 357 tis.
● 2007	20 610 tis.	20 220 tis.
● 2008	19 987 tis.	19 296 tis.
● 2009	17 747 tis.	18 915 tis.

Zdroj: ČSÚ

Vývoj v hromadných ubytovacích zařízeních r. 2009

- počet hostů v HUZ - **pokles - 6,6 %**
 - z toho : domácích - 3,8 %
 - cizinci - 9,3 %

- počet přenocování v HUZ - **pokles - 6,7 %**
 - z toho : domácích - 2 %
 - cizinci - 11,2 %

(meziročně proti r. 2008)

Výjezdy českých rezidentů do zahraničí

(4 a více přenocování, v tis.)

Rok	Σ	Do ČR	Do zahraničí (% zájezdů)
2004	9 583	5 552	4 031 (47,8 %)
2005	9 942	5 567	4 374 (46,2 %)
2006	8 933	4 985	3 949 (52,6 %)
2007	9 433	4 908	4 525 (48,5 %)
2008	9 906	4 919	4 987 (50,2 %)
2009	10 453	5 912	4 541 (46,2 %)

Zdroj: ČSÚ

Lázeňství v roce 2009 (1)

- **Počet lázeňských zdravotnických zařízení:**
 - 85 zařízení
- **Počet lůžek v těchto zařízeních:**
 - 26 505 lůžek
- 11 % lůžkové kapacity patří lázeňským zařízením zřizovaným centrálními orgány (MZdr., MObr.), jedno lázeňské zařízení provozuje město. Cca 88 % kapacity spravují jiné právnické nebo fyzické osoby.

Zdroj: ÚZIS

Lázeňství v roce 2009 (2)

- **Komplexní láz. péče (KLP):**

- 108 025 pacientů (o 6 829 osob více než v roce 2008, o 3 098 více než v roce 2007)
- V 2009 90,8 % dospělí
- Délka pobytu 14, 21 nebo 28 dnů podle indikace

- **Příspěvková láz. péče (PLP):**

- 15 111 pacientů (o 51 míň než v roce 2008, o 603 míň než v roce 2007)
- V 2009 99,5 % dospělí
- Délka pobytu 21 nebo 28 dní

Zdroj: ÚZIS

Lázeňství v roce 2009 (3)

- **Ambulantní léčba:**
 - 38 885 osob (o 1 536 míň než v '08, o 467 míň než v '07)
- **Samoplátecká léčba:**
 - 111 123 tuzemských osob(o 1 918 míň než '08, o 19 170 víc než v '07)
 - Téměř 100 % dospělí (34 osob dětí)
- **Cizinci:**
 - 143 922 (o 10 093 méně než v roce 2008)
 - Nejčastěji pohybové ústrojí (60,6 %), trávicí ústrojí (21,8 %), oběhové ústrojí (5,7 %)

Zdroj: ÚZIS

Lázeňství v roce 2009 (4)

- **Celkem**

- 378 181 klientů
- Z toho 32,6 % na náklady pojišťoven (KLP + PLP)
- 38,0 % cizinci
- 29,4 % tuzemští samoplátci
- 4 232 doprovod hrazený pojišťovnou

- **Ošetřovací dny:**

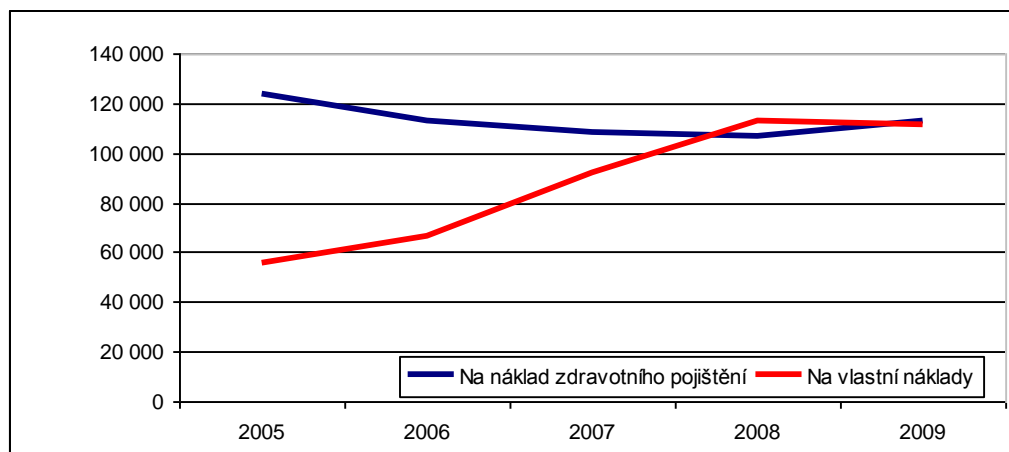
- Celkem 5 675 311 tj. průměrně 15 dnů na osobu
- KLP průměrně 26,1 dnů
- PLP průměrně 21,2 dnů
- Tuzemští samoplátci průměrně 6,3 dnů
- Cizinci 12,8 dnů

Zdroj: ÚZIS

Lázeňství v roce 2009 (5)

Vývoj počtu dospělých pacientů v lázeňských zařízeních

Rok	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Na náklad ZP	140 759	132 796	123 577	113 001	108 313	106 637	113 153
Meziroční index	-	-	-	91,4	95,9	98,5	106,1
Na vlastní N	11 352	31 853	55 853	66 688	91 896	112 987	111 089
Meziroční index	-	-	-	119,4	137,8	123	98,3

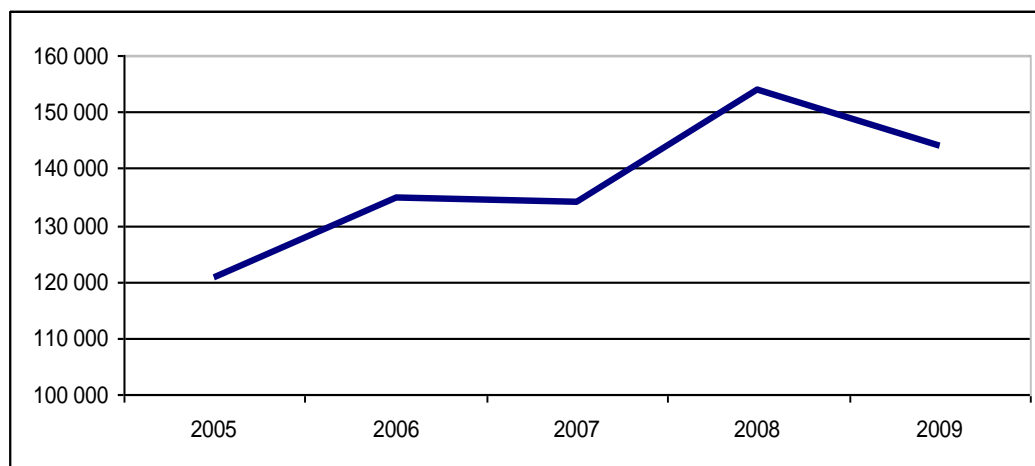

Zdroj: ÚZIS

Lázeňství v roce 2009 (6)

Vývoj počtu cizinců v lázeňských zařízeních

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Cizinci	120 474	134 803	133 962	154 015	143 922
Meziroční index	n/a	111,9	99,4	115	93,4

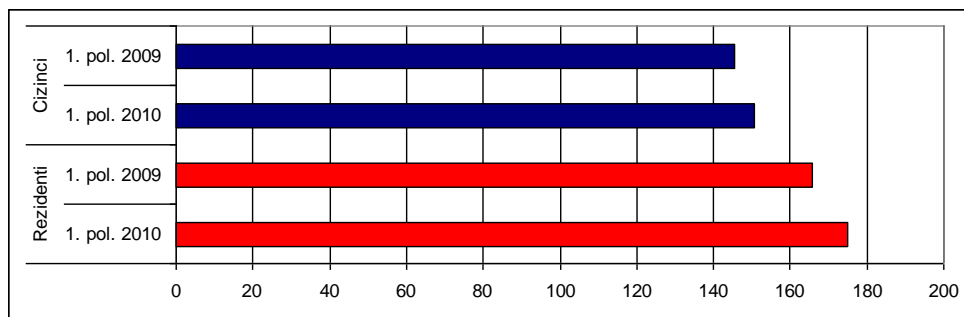

Zdroj: ÚZIS

Lázeňství v roce 2009 (7)

Návštěvnost v lázeňských ubytovacích zařízeních v prvním pololetí 2010 a 2009

	<i>Počet hostů</i>		<i>Index</i>	<i>Počet přenocování</i>		<i>Index</i>
	1. pol. 2010	1. pol. 2009		1. pol. 2010	1. pol. 2009	
Rezidenti	174 776	165 774	105,4	1 885 263	1 831 973	102,9
	1. pol. 2010	1. pol. 2009		1. pol. 2010	1. pol. 2009	
Cizinci	150 805	145 633	103,6	1 301 893	1 300 239	100,1
	1. pol. 2010	1. pol. 2009		1. pol. 2010	1. pol. 2009	
Celkem	325 581	311 407	104,6	3 187 156	3 132 212	101,8
	1. pol. 2010	1. pol. 2009		1. pol. 2010	1. pol. 2009	

Zdroj: ČSÚ

Počet podniků ubytování a stravování v ČR

Počet podniků k 31.12.2009:

127 063

- ✓ **126 945** podniků s 0 – 99 zaměstnanci
- ✓ **106** podniků s 100 až 499 zaměstnanci
- ✓ **4** podniků s 500 – 999 zaměstnanci
- ✓ **8** podniků s 1000 a více zaměstnanci

Počet podniků k 30.6.2010:

129 559

- ✓ **129 440** podniků s 0 – 99 zaměstnanci
- ✓ **108** podniků s 100 – 449 zaměstnanci
- ✓ **4** podniků s 500 - 999 zaměstnanci
- **7** podniků s 1000 a více zaměstnanci

Důsledky a dopady – krátké období

- dopady krize se na trhu CR promítají teprve od počátku roku 2009
 - pokles příjezdů zahraničních turistů o 8 – 10 %
 - pokles výjezdů rezidentů o 12 – 15 %
 - mírné oživení domácího cestovního ruchu na počátku roku
 - výraznější oživení levnějších forem CR

Důsledky a dopady – dlouhé období

- ❑ krize zbrzdí rozvoj trhu ČR nejméně na 3 roky
- ❑ vyčištění trhu od slabých podniků s nízkou konkurenceschopností
- ❑ zvýšená motivace podnikatelů k rozvoji inovativních produktů a hledání nových konkurenčních výhod
- ❑ zvýšený tlak odborné veřejnosti na kvalitní služby veřejného sektoru (destinační management, marketing image ČR, rozvoj regionů)

Důsledky a dopady – dlouhé období

- ❑ V konečné fázi pozitivní dopad:
 - eliminace slabých podniků → vyšší konkurenceschopnost celého trhu
 - motivace podnikatelů → atraktivní a inovativní produkty, nové konkurenční výhody nahradí nízkou cenu
 - tlak na státní veřejný sektor → lepší marketing a koordinace strategických aktivit

Důsledky a dopady – dlouhé období

□ závěr:

- hospodářská krize představuje v dlouhém období silný pozitivní motivační faktor vedoucí k restrukturalizaci a konsolidaci trhu, odstranění neefektivních podniků a celkovému zvyšování konkurenceschopnosti
- „silný nakupuje právě dnes“

Východiska z krize

- na úrovni podniků
 - kvalita
 - inovace
 - bezpečnost
 - cena

Východiska z krize

□ KVALITA

- rostoucí nároky turistů na kvalitu poskytovaných služeb
- změny v socioekonomické struktuře příjíždějících nerezidentů („baťůžkáře“ nahrazují rodiny s dětmi, střední a vyšší třída)
- rostoucí požadavky na ekologicky šetrné služby

□ INOVACE

- vnější i. – * mimo CR (informační a komunikační technologie, moderní technologie)
- vnitřní i. - * v CR (snižování významu CA, profese průvodce, změny v odbavování cestujících)
- narůstá význam sociálních sítí a hospitality tourism

Východiska z krize

□ BEZPEČNOST

- na jedné straně požadavky na zajištění bezpečnosti, na 2. straně turista nechce být obtěžován kontrolami
- Praha hodnocena jako relativně bezpečné město, přesto individuální problémy (taxi, nádraží, lokality,...)
- význam ochrany osobních dat a elektronických plateb

□ CENA

- v době krize pro zákazníka nejdůležitější cena a kvalita → pokles ceny 4* a 5* hotelů
- důl. pravdivost ceny – konečná cena vč. poplatků
- využívat inovace pro snížení ceny, nikoli snižování kvality

Manažer nového typu v ČR

- ❑ orientace na vnitřní i vnější analýzu
- ❑ znalost krizového řízení
- ❑ dobrá orientace v marketingu
- ❑ schopnost strategického řízení
- ❑ efektivní práce s lidskými zdroji, komunikace
- ❑ inovativní přístup k řízení
- ❑ kvalita je osou řízení!

Co udělala úřednická vláda pro cestovní ruch?

Co udělala úřednická vláda pro cestovní ruch?

Dopustila schodek státního rozpočtu

192 394 367 694,66 Kč

Co dodat?

(1)

- ❑ Evropa vytvořila solidární fond, aby do EU pomohla novým členům, ale již nevytvořila solidární fond, který by pomohl členům Eurozóny, kde hrozí potíže

Co dodat?

(2)

- ❑ hospodářská krize má mimo negativních momentálních odpadů také silný pozitivní potenciál
- ❑ lze předpokládat, že v horizontu cca 5 – 10 let bude trh CR těžit z pozitivních dopadů restrukturalizace, kterou současná krize nastartuje
- ❑ v dlouhém období lze očekávat intenzivní rozvoj nových technologií, produktů a procesů, které zásadně přetvoří trh cestovního ruchu

Úvaha

(1)

- ❑ **Vrátí se krize?**
 - ❑ **VRÁTÍ!**

- ❑ **Bude to hypoteční krize?**
 - ❑ **NEBUDE!**

- ❑ **Bude to krize státních dluhopisů?**
 - ❑ **BUDE!**

Úvaha

(2)

- ❑ **USA napumpovaly do ekonomiky více než 1bln. USD**
 - Co to udělá v příštích měsících a letech?
- ❑ **Za zamyšlení stojí nová rezervní měna.**
 - Jaká?
 - Komu to přinese profit/užitek? A komu velké ztráty?
- ❑ **Není náhodou Čína poslední kapitalistický stát na této planetě?**
- ❑ **Je kapitalismus amerického stylu tou správnou hospodářskou cestou?**

Děkuji za pozornost

Ing. Jaromír Beránek

Mag Consulting, s.r.o.